

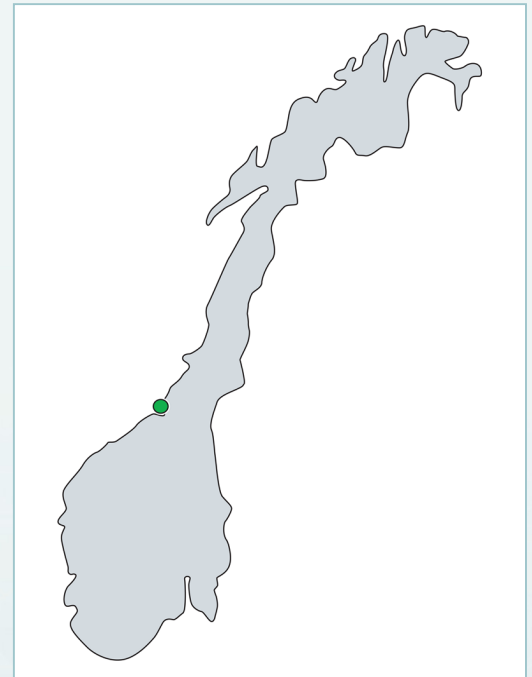

Gulkrageglassvinge *Sesia bembeciformis*

Rødlistet art

Gulkrageglassvinge har kun blitt funnet én gang i Norge, men det er mulig at funnet representerer en lokal forekomst langs Trøndelagskysten. I våre naboland forekommer arten lokalt langs strender, elvebredder, skogkanter og på fuktige enger. Larven lever i røttene og den nedre delen av stammen til selje og andre *Salix*-arter.

Status
Kategori sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2010.

Funn av gulkrageglassvinge i Norge.

Kjennetegn

Vingspenn 32-42 mm. Kropp kraftig. Hodet er gråbrunt med svarte antenner. Forkroppen er brunsvart med gul halskrage. Bakkroppen er gul med smale svarte tverrstriper og et blåsvart tverrbånd på midten. Vingene er gjennomsiktige med brunt ribbenett. Beina er kraftige og gulbrune. Sommerfuglen minner i utseende om en honningbie, og inntrykket forsterkes av de kraftige bakbeina som gir inntrykk av å ha pollensekker. Gulkrageglassvinge kan lett forveksles med den langt vanligere ospeglassvingen, men kan identifiseres på det svarte hodet, de svarte vingelokkene og den gule halskragen. Den skiller fra andre norske glassvinger på størrelsen og den overveiende gule bakkroppen.

Utbredelse

Gulkrageglassvinge har kun blitt funnet én gang i Norge: på Ørland i Sør-Trøndelag i 1971. Arten finnes sparsom i de sørligste delene av Sverige samt i Danmark. Den forekommer svært sporadisk i Finland. På verdensbasis er arten utbredt i sentrale og nordlige deler av Europa, samt Portugal og de vestligste delene av Russland nord til Kolahalvøya.

Biologi

Gulkrageglassvinge flyr i juni-juli på fuktige enger og langs strender, elvebredder og skogkanter. Sommerfuglen later til å være mest aktiv om morgenen og formiddagen. Hunnene lokker hanner ved hjelp av feromoner. Eggene legges primært på vanlig selje men også på gråselje, ørevier og hvitpil. Sommerfuglen foretrekker soleskponerte stammer med minst 10 cm diameter og unngår trær som har blitt trimmet. Trærne bør i tillegg vokse på veldrenert jord og bør ikke være omgitt av høy vegetasjon. Larvene lever i røttene eller den nedre delen av

stammen, og bruker 2-4 år på utviklingen. Om vinteren utsettes de for kraftig predasjon fra hakkespetter, og arten er vanligst i områder med lite hakkespett i vinterhalvåret. Den siste overvintringen skjer som fullvoksen larve i et klargjort puppekammer nederst i stammen. Kammeret består av en 10-15 cm lang gang som nederst munner ut i en ca. 1 cm stor utflygningsåpning 5-20 cm over bakken. Forpoppingen skjer i april-mai i en silkekokong øverst i kammeret. Den voksne sommerfuglen klekker et par måneder senere. Hos nyklekte sommerfugler er vingene fortsatt dekket med skjell, men disse faller av så snart sommerfuglen begynner å fly.

Bestandsstatus

Det ene funnet av gulkrageglassvinge på Ørland kan representere en lokal populasjon av arten, men dette vites ikke sikkert. Arten har strenge habitatkrav, og trimming av selje- og vierbusker samt fjerning av enkeltstående seljer i kulturlandskapet utgjør kanskje de største truslene mot arten.

Referanser

Aarvik, L., Hansen, L.O. og Kononenko, V. 2009. Norges Sommerfugler. Håndbok over Norges dagsommerfugler og nattsvermere. Norsk entomologisk forening og Naturhistorisk museum, Oslo. 432s.

Fibiger, M. og Kristensen, N. P. 1974. The Sesiidae (Lepidoptera) of Fennoscandia and Denmark. Fauna Entomologica Scandinavica Volume 2. Scandinavian Science press LTD., Gadstrup, Denmark. 91s.

Špatenka, K., Gorbunov, O., Laštuvka, Z., Toševski, I. og Arita, Y. 1999. Handbook of Palaearctic Macrolepidoptera Volume 1 Sesiidae – Clearwing Moths. Gem Publishing Company, Wallingford, England. 569s.

Lenker

<http://www.nhm.uio.no/fagene/zoologi/insekter/norlep/>

<http://www.faunaeur.org/>

http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Sesia_Bembeciformis_101773.pdf